

Ignacy Mościcki

*Chemik, który został
prezydentem Niepodległej Polski*

Prezentacja:
Igor Borysiak
Klasa VIII A

Dzieciństwo

Ignacy Mościcki urodził się 1 grudnia 1867 r. w Mierzanowie k. Ciechanowa w rodzinie ziemiańskiej.

Był synem Faustyna Walentego (1835-85) i Stefanii z Bojanowskich (ur. 1846). Pochodził z rodziny szlacheckiej, herbu Ślepowron, pochodzącej z mazowieckich Mościc. Dziadek Ignacego Mościckiego —Walenty, brał udział w powstaniu listopadowym. Natomiast jego ojciec w powstaniu styczniowym.

Dom rodzinny w Mierzanowie

Nauki podstawowe pobierał w domu rodzinnym. Był szczególnie uzdolniony matematycznie, a jego zainteresowania obejmowały nauki przyrodnicze. Jego rodzice byli odpowiedzialni za rozwinięcie zmysłu silnie patriotycznego.

Do gimnazjum zaczął chodzić w Płocku, a później do Zamościa po przeprowadzce rodziców. Było to gimnazjum rosyjskie, co spowodowało, że Mościcki był ciągle szykanowany. W związku z tym Jego ojciec wysłał go do gimnazjum do Warszawy, aby skończył naukę w szkole realnej Babińskiego, którą ukończył w 1887 r.

Studia

W latach 1886-1891 studiował na Wydziale Technologii Chemicznej Politechniki w Rydze.

Po studiach z dyplomem inżyniera chemii wrócił do Warszawy.

Gmach Technologii Chemicznej z pomnikiem I. Mościckiego

Podczas studiów w Rydze został członkiem Korporacji akademickiej „Welecja”, a później członkiem Ligi Polskiej oraz Związku Młodzieży Polskiej „Zet”.

Po powrocie do Warszawy nawiązał współpracę z niepodległościowym ruchem socjalistycznym II Proletariatu. Planował udział w przygotowaniach do zamachu na gubernatora Kraju Nadwiślańskiego – Josifa Hurko. Miał on zostać zabity w eksplozji nitrogliceryny, której kilogram wyprodukował Mościcki w swoim mieszkaniu. Planował wspólnie z kolegą, że zdetonują ukryte pod mundurami ładunki wybuchowe i sami zginą. Zamach jednak się nie udał, bo o przygotowaniach do niego dowiedzieli się Rosjanie. Ignacy Mościcki uprzedzony o grożącym aresztowaniu opuścił w 1892 roku wraz z żoną zabór rosyjski i przez Prusy Wschodnie dotarł do Londynu.

Pobyt w Londynie

Mościcki w Londynie pracował jako robotnik oraz kontynuował studia w Technical College w Finsbury i w Patent Library.

Podczas pobytu w Londynie nadal działał w ruchu socjalistycznym. Wszedł w skład delegacji polskich socjalistów na Kongres Drugiej Międzynarodówki. Zajmował się także wydawaniem czasopisma „Przedświt”. W roku 1896 poznał Józefa Piłsudskiego.

W Londynie Ignacemu i żonie Michalinie urodziła się trójka dzieci: córka (w 1893r.), która jako niemowlę zmarła na Krztusiec, syn Michał (w 1894r.) i córka Helena (1897r.)

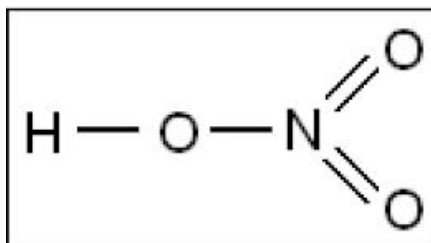
Mościcki z żoną Michaliną i dziećmi

Pobyt w Szwajcarii

W 1897 roku rozpoczął studia uzupełniające z zakresu fizyki i matematyki na Uniwersytecie we Fryburgu. W latach 1897-1901 był asystentem prof. Józefa Wierusz-Kowalskiego na tej uczelni, specjalizując się w elektrochemii.

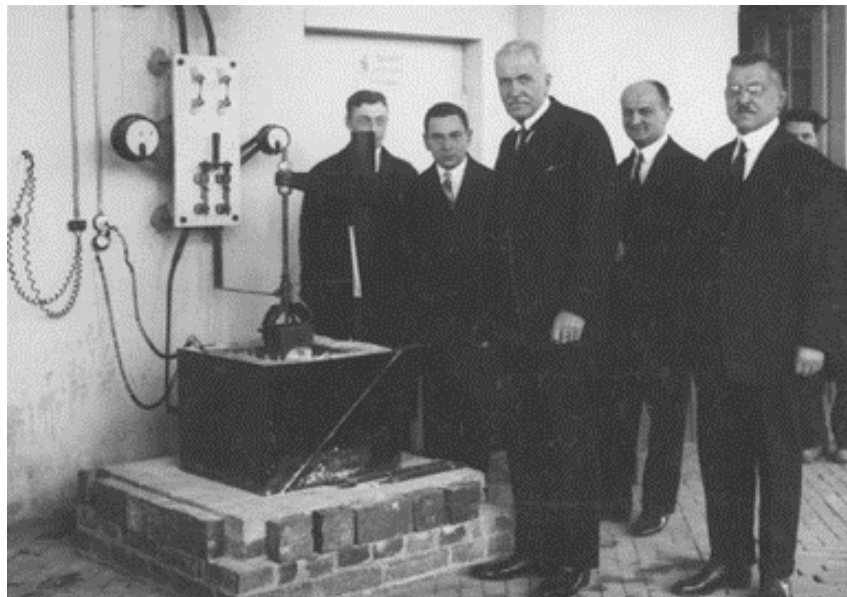
Podejmuje również pracę w firmie Société 10de l'Acide Nitrique nad otrzymaniem kwasu azotowego za pomocą energii elektrycznej, wiążąc azot z powietrza.

Pobyt w Szwajcarii

Do wykorzystania metody Mościckiego potrzebne były kondensatory wysokiego napięcia, których nikt nie produkował. Mościcki osobiście zbudował kondensator i go opatentował. Wartość wynalazku oceniono na milion franków szwajcarskich.

W 1907 roku wykorzystano jego kondensatory w największej baterii kondensatorów na świecie, zainstalowanej w urządzeniach nadawczych na wieży Eiffla.

Pobyt w Szwajcarii

W 1908 roku duże szwajcarskie przedsiębiorstwo Aluminium Industrie A. G. Neuhausen rozpoczęło budowę fabryki kwasu azotowego. Dwa lata później w zakładzie zaprojektowanym, wybudowanym i uruchomionym przez Mościckiego wyprodukowano pierwszą cysternę kwasu azotowego.

INŻ. KAZIMIERZ DREWNOWSKI.

O wytwarzaniu kwasu azotowego z powietrza sposobem J. Mościckiego.

(Na podstawie referatu inż. Maryana Lutosławskiego¹⁾.)

Łączenie się azotu z tlenem podczas wyładowań elektryczności atmosferycznej stwierdzili już w II. połowie XVIII. wieku Priestley i Cavendish. Zjawiskiem tem zajmowało się później wielu badaczy, jednak tylko z punktu widzenia naukowego, chemicznego. Na stronę praktyczną wskazali dopiero Crookes i Nernst z końcem ubiegłego stulecia.

Badania Nernsta stanowią obecnie główną podstawę technicznego zastosowania problemu wytwarzania kwasu azotowego z powietrza zapomocą płomienia elektrycznego.

Według Nernsta spalanie się azotu odbywa się już przy zwykłej temperaturze, tylko bardzo powoli; ze wzrostem temperatury wzrasta chyżość reakcyi, co pozwala na zwiększenie się procentowej wydajności tlenków azotu z powietrza, czyli t. zw. koncentracji.

I tak można na 100%_c powietrza otrzymać

przy temp. 1500° C — 0,1% tlenków azotu	
1928	0,5
2202	1

przy temp. 2403° C — 1,5% tlenków azotu	
2571	2
2854	3
3103	4
3327	5

Wyższej koncentracji już osiągnąć nie można, gdyż chyżość reakcyi na to nie pozwala; jest ona bowiem taka sama dla łączenia się azotu, z tlenem ($N_2 + O_2 = 2NO$), jak i dla rozpadania się tlenków azotu na azot i tlen; n. p. przy 2900° C wynosi $3,45 \cdot 10^{-5}$ sek. Ażeby zaś zapobiedz ponownemu rozpadaniu się, trzeba tlenki azotu oziębić bardzo szybko do temperatury, w której chyżość reakcyi jest dostatecznie mała, to jest do 1200° C; wtedy łączą się z tlenem na dwutlenki azotu ($NO + O = NO_2$).

Na tej zasadzie mamy więc następujące podstawowe warunki technicznego zużytkowania tego problemu:

1. Ogrzanie do bardzo wysokiej temperatury.
2. Bardzo szybkie ochłodzenie.

Do spełnienia pierwszego warunku nadaje się obecnie tylko płomień elektryczny;

Fragment publikacji o wynalazku Mościckiego

Pobyt na Politechnice Lwowskiej

Po powrocie do Polski zostaje mianowany profesorem na Politechnice Lwowskiej, która nadała mu również tytuł Doctora honoris causa. Na uczelni był doskonałym i twórczym praktykiem laboratoryjnym, ale bardzo słabym nauczycielem dydaktycznym. Na jego wykłady przychodziło bardzo mało studentów.

Politechnika Lwowska

Pobyty na Politechnice Lwowskiej

W tym czasie zajmował się dalej projektowaniem aparatury chemicznej, pracował nad metodami otrzymywania kwasu azotowego, cyjanków i produktów naftowych. Efektem tych prac były kolejne patenty (m.in. na oddzielanie ropy naftowej od wody), które wkrótce uczyniły go człowiekiem zamożnym.

W 1915 roku został dziekanem Wydziału Chemicznego Politechniki Lwowskiej.

W latach 1919-20 Mościcki zarejestrował 6 patentów z zakresu destylacji i frakcjonowania ropy. Zaprojektowana przez niego instalacja destylacji ropy w Jedliczach okazała się tak wydajna, że zaczęto jej powszechnie używać w Stanach Zjednoczonych.

W roku akademickim 1925/26, prof. Mościcki został wybrany na stanowisko rektora Politechniki Lwowskiej. Nie podjął jednak obowiązków rektorskich, ponieważ w 1925 roku objął Katedrę Elektrochemii Technicznej Politechniki Warszawskiej.

Prezydent Polski

4 czerwca 1926r. Ignacy Mościcki zostaje Prezydentem RP.

Kiedy **Józef Piłsudski** dowiedział się o kandydaturze Ignacego Mościckiego na ten urząd , miał powiedzieć : „**Ignas? A to bardzo dobra myśl**”.

I tak profesor Mościcki zamienił laboratorium na salony polityczne Polski i Europy.

Ignacy Mościcki miał być kandydatem niezależnym i apolitycznym. Był jednak oddanym zwolennikiem Piłsudskiego, którego znał jeszcze z działalności w ruchu socjalistycznym.

Po zaprzysiężeniu zamieszkał wraz z rodziną na Zamku Królewskim w Warszawie.

Zaprzysiężenie Ignacego Mościckiego na Prezydenta RP

W latach 1928-30 rząd podjął decyzję o budowie Zakładów Azotowych w Mościcach k. Tarnowa. Dzielnicę, gdzie zbudowano tę fabrykę, na cześć pomysłodawcy nazwano Mościcami.

Pierwsze wyroby opuściły Mościce w 1930r. Mościce, zbudowane na kanwie polskiej myśli technicznej, znacznie większe i nowocześniejsze od niemieckich zakładów w Chorzowie, były dumą niepodległej Polski. Pracowali tam i piastowali kierownicze stanowiska polscy młodzi wykształceni inżynierowie. Zakłady te szczyły się najwyższymi w tamtych czasach w Polsce kominami mierzącymi 114 m, jednymi z najwyższych w Europie, zarazem tonęły w zieleni i czystości.

Zakłady Azotowe w Mościcach (1935r.)

W 1927 r. Prezydent rozpoczął wielki cykl podróży po kraju, chcąc poznać bliżej potrzeby regionalnych środowisk gospodarczych, pracowniczych, kulturalnych.

Chciał on przede wszystkim upowszechnić w całym kraju doświadczenia cywilizacyjne Wielkopolski. **Głośnym echem odbiło się w kraju jego przemówienie wygłoszone na Ratuszu poznańskim 16 lutego 1927 r., w którym podkreślił:**

„Zdobyliście wyższą niż gdzie indziej umiejętność organizacji, sprawność pracy wytwórczej, a te zalety pozwolą Wam owocnie współdziałać w zadaniach, jakie dzisiaj są przed Polską”.

Wybuch II wojny światowej

Wybuch II wojny światowej 1. września 1939 r. zastaje Prezydenta Ignacego Mościckiego w Spale. Do swojej siedziby na Zamku Królewskim w Warszawie już nigdy nie powrócił.

8 września 1939 roku Mościcki zostaje ewakuowany na Wołyń. Po wkroczeniu wojsk rosyjskich władze zdecydowały o konieczności opuszczenia kraju i w dniu 17 września 1939 roku przekracza granicę polską-rumuńską.

W Rumunii, prezydent Mościcki, Polski Rząd i Naczelnny Wódz Polskich Sił Zbrojnych zostali internowani. Prezydent nie mógł efektywnie sprawować swojego urzędu, dlatego nominował na swego następcę Władysława Raczkiewicza i 30 września 1939 r. złożył swój urząd.

W grudniu tego roku wyjeżdża do Szwajcarii, gdzie podejmuje pracę w laboratorium chemicznym, w Genewie.

Śmierć

**Stan zdrowia Mościckiego gwałtownie pogorszył się po 1943 r.
Zmarł 2 października 1946 r. w Versoix obok Genewy.**

Płyta nagrobna na cmentarzu w Versoix

Śmierć

W 1993 roku Jego szczątki przewieziono do Polski i złożono w krypcie Bazyliki archikatedralnej św. Jana Chrzciciela w Warszawie.

Archiwum Ignacego Mościckiego stworzone przez jego żonę Marię oraz zbiór pamiątek z nim związanych znajduje się w archiwum klasztoru na Jasnej Górze.

Grób Ignacego Mościckiego w Warszawie